

Com avancem cap a un veritable currículum competencial?

César Coll

Director de l'*Anuari 2020*. Catedràtic emèrit de la UB

PRESENTACIÓ

12 de novembre de 2021

FUNDACIÓ
BOFILL

L'EDUCACIÓ
A CATALUNYA

LES
APOSTES
NECESSÀRIES

Els tres topalls estructurals que impedeixen la millora de l'èxit educatiu: desigualtats, finançament i visió de l'aprenentatge

- ✓ Una concepció de l'educació i de l'aprenentatge centrada exclusivament en l'escola, amb poca o nul·la atenció a la influència educativa i als aprenentatges que tenen lloc fora de l'escola i al llarg de la vida
 - ✓ Escissió entre el món escolar i el món no escolar de l'alumnat i entre el que s'aprèn dins i fora de l'escola
 - ✓ Desaprofitament dels recursos i oportunitats per aprendre existents en l'entorn
 - ✓ Desatenció a les fonts de desigualtats davant l'aprenentatge que tenen el seu origen en l'entorn
- ✓ Uns currículums prescriptius sobrecarregats i sobredimensionats, que deixen poc o cap marge de maniobra als centres educatius i al professorat per personalitzar els aprenentatges i desplegar una

PER SUPERAR AQUEST TOPALL ESTRUCTURAL CAL AVANÇAR CAP A UN MODEL D'EDUCACIÓ
DISTRIBUÏDA I INTERCONNECTADA I ABORDAR L'ELABORACIÓ DELS NOUS CURRÍCULUMS
EMPRANT UNES LÒGIQUES DIFERENTS A LES QUE HEM FET SERVIR FINS ARA

Les lògiques curriculars tradicionals... que cal abandonar

- ✓ La lògica acumulativa: afegir nous objectius i continguts d'aprenentatge sense revisar ni valorar la vigència dels que ja hi eren
- ✓ La lògica de voler satisfer totes les necessitats bàsiques d'aprenentatge durant el període de l'educació bàsica
- ✓ La lògica prescriptiva, basada en l'ideal d'un currículum comú per a tot l'alumnat com a garantia de l'equitat
- ✓ La lògica de les competències transversals –i conseqüentment descontextualitzades– com a referent per a satisfer les necessitats bàsiques d'aprenentatge de l'alumnat en el segle XXI

I, per sobre d'aquestes quatre lògiques, enllaçant-les i donant-los unitat, la metalògica de la identificació entre educació i escolarització

Algunes idees directrius per a l'elaboració i desplegament dels nous currículums

- ✓ Adoptar un enfocament radicalment competencial en l'establiment dels nous currículums concretant els aprenentatges bàsics en termes de competències específiques d'àrea o matèria que facin el lligam entre les competències clau, els sabers disciplinaris i els sabers contextuais
- ✓ Diferenciar entre els aprenentatges bàsics essencials o imprescindibles, el no assoliment dels quals al termini de l'educació bàsica pot posar en perill el desenvolupament personal, social, educatiu i professional futur de l'alumnat i els aprenentatges que, tot i essent desitjable que l'alumnat adquireixi, no tenen aquestes implicacions
- ✓ Ajustar el volum dels aprenentatges bàsics essencials o imprescindibles inclosos en els currículums als horaris establerts, tot deixant un marge de temps suficientment ampli per poder aprofundir-los o ampliar-los en funció dels interessos, objectius i necessitats de l'alumnat
- ✓ Garantir que tot l'alumnat assoleixi els aprenentatges bàsics imprescindibles i que tots els centres facilitin al seu alumnat l'accés als aprenentatges bàsics desitjables

Algunes idees directrius del nou model de currículum i pel seu desplegament

- ✓ Deixar un ampli marge d'autonomia als centres educatius i al professorat, imprescindible per promoure i afavorir l'aprenentatge competencial i dissenyar i desplegar estratègies de personalització de l'aprenentatge escolar (fins un 30%)
- ✓ Establir un procediment normalitzat, periòdic i consensuat de revisió i actualització curricular que permeti respondre amb rapidesa a necessitats d'aprenentatge de l'alumnat sense necessitat de procedir a un replantejament de la totalitat dels currículums
- ✓ Dissenyar i desplegar les mesures i assegurar els recursos (personals, materials, de formació, de condicions de treball del professorat) necessaris per desplegar els nous currículums i d'acompanyament i suport a la seva tasca
- ✓ Acompanyar i donar suport al procés d'implementació i desplegament dels nous currículums mitjançant programes i actuacions que articulin aquest procés amb la formació, la recerca i la innovació, i que tinguin en compte tant les característiques diferencials dels centres com el perfil del seu alumnat i els recursos existents en l'entorn comunitari

Moltes gràcies

 **FUNDACIÓ
BOFILL**

L'EDUCACIÓ
A CATALUNYA
 **LES
APOSTES
NECESSÀRIES**